

ƏSRİN İMAMI, YAXUD AY İŞİĞİNDA MƏKTUB

Rövşən NOVRUZOĞLU

I FƏSİL

Sənin səfaət və hidayətini bəhdələri mi başlıyacaq və səninlə müxalifət edənlərə azab verəcəyəm. Eyni iki molək! Qayıtın onu atasına. Mənim tərəfimdən ona salam yetirin. Deyin ki, o mənim himayəyə pənahimdir. Onu aşkar edəcəyəm, onunla haqqı bərpə edib batılı mövz edəcəyəm qədr onu düşmənlərin sərinəndən mühafizə edəcəyəm".

"Cəlaul-uyun" kitabından nəql etdiklərimiz sona yetdi.

Əllamə Məclisi "Haqqul-yəqin" kitabında da o Həzrətin şəfaqlı təvəllüdünü bəzi başqa rəvayətlər ilə bəzə həmin keyfiyyətdə qeyd edir. O mübələn də buyurur: "Məhəmməd ibni Osman Əmiri rəvayət edir ki, ağamzı Sahibəzzaman əleyhissalamın anadan olduğu İmam Həsən Əskəri əleyhissalam atamı tələb edib buyurdu: "Bəni Həşimə və başqalarını çərkək və ət sədəqə versinlər. Əqiqə (uşaq dünyaya gələndə kəsilən qurban) üçün çoxlu qoyun kəssinlər".

İmam Həsən Əskəri əleyhissalamın kanizləri olan Nəsim və Mariyyə rəvayət edirlər ki, İmam Mehdi əleyhissalam doğulan zaman iki dizi üstə oturdu və şəhadət bərnəqlərini göyə tərəf dikəldi, asırdı və dedi: "Əlhəmdülillah Rəbbil-ələmin və səlləllahu ələ Məhəmmədin və alihi".

Allah mənə şərfətsiz və ləyaqətsiz bir həyata qarşı gətirdi.

Sonra dedi: "Zülmkarlar güman edirdilər ki, Allahın hüccəti aradan gedəcək. Əgər Allah demək icazə versə heç bir şəkk-şübə qalmayacaq. O icazə günü də gələcək. Onda mən ləyaqətsiz və şərfətsiz adamlara güzəşt etməyəcəyəm..."

Elə bir zaman gəlir ki, yer üzünün heyvanları quduzluq azarına tutulacaq. Onlar bir-birlərini üstünə gözələnmiş hücumlar edəcək, bir-birini didib parçalayacaqlar. Cəmiyyətin əskik, ləyaqətsiz adamları diri-diri böhtan deyib toz və namuslu adamları ləkələyəcək. Onda qüdrət və vəqar ləkə olunacaq, ayıq duranlar...

Həmçinin Nəsim rəvayət edir: O Həzrətin doğulduğundan bir gecə sonarə Həzrətin hüzürünə getdim. Asırdım. Buyurdu: "Yərhəmkəllah" (Allah səmə rəhm etsin)

Mən çox xoşal oldum. Sonra buyurdu ki, istəyirəm səmə asırdığının müjdəsini verim?"

Dedim: "Bəli". Buyurdu: "Ölümdən üç gün əvvəl olmaqdır".

Bütün bunlardan sonra Şeyx Məclisi dedi ki, mənim xətarş zamanı İmam Həsən Əsgərinin və oğlu Sahibəzzamanın Azərbaycanla bağlı kitabları əlimə keçib. Əsrin İmamı deyirdi ki, Azərbaycan Allahdan sonra ən müqəddəs addır. O, lənət götürür. Kim o adı söysə... bir o qədər Allah yanında lənətlənir. Övladlarınsız İmam Hüseyn adı ilə... Azərbaycan

adı da qoyun. Bu, somadakilərin on xosuna glənə addır... (Rus alimi M.Lomonosov bu bərədə məktublarının birində yazır).

O, davam edirdi: «...Mədinə mənim anamdır... Azərbaycan cismində canımdır. Azərbaycanla bağlı çox düşüncələrini, fikirlərini var. Əhli-əyalımı həm yaşamaq, həm Allahla yalvarıb, dua etmək, həm ölkəm üçün Azərbaycanca gəndərəcəm. Qoy əhli-əyalım o yerləri öz ölümlərlə işğal etsinlər...»

Bilmirəm necə oldusa, Şeyx Məclisi fikrini bitirib-türməz ağladı. Biz isə böyük maraq və həvəs içərisində onu gözləyirdik. Birdən Şeyx Məclisi ayağa qalxdı: Və bilin dedil! O Həzrətin adlarından biri və mükkəməli Azərbaycanlıdır. Amma bu bərədə həmişə susmuşuq. Ya Allah - Şeyx ölini qaldırdı: "Azərbaycanın vəqarş adını. Heydər-Kəbiri, namusunun, şərfəni... sifətini qaytar..."

Mən bir daha yəqin edim ki, İmamın qəbul olunmuş adlarından biri də möhz Azərbaycanlıdır. Şeyx Məclisi bu xəbəri bizə çox qədim bir əlyazmadan deyirdi. Salam və salavat olsun ona ki, hər şeyi olduğu kimi qatdırdı.

Həzrətin ad və ləqəbləri

Mərhum Siqətül-İslam Şeyx Nuri "Nəcmus-səbiq" kitabında o Həzrət üçün 182 ad qeyd etmişdir. Biz də bərədə o adlardan bir neçəsini təbərəkən gətirik.

Bəqiyətullah

Rəvayət olunubdur ki, o Həzrəti zühür edən zaman arxasını Kəbəyə söykəyəcək və 313 nəfər əshabi onun ətrafına toplanacaq. İlk söyləyəcəyi nitq bu ayədir: "Bəqiyətullahi xeyrun ləkum in kuntum muminin". (Əgər möminsinizsə Allahın Bəqiyətullahi sizin üçün daha xeyirlidir). (Hud surəsi, ayə 86) Sonra buyuracaq, (Məndəm Bəqiyətullah və sizin üçün Onun (Allahın) hüccəti, xəlifəsi məndəm.

Bundan sonra ona salam verən bu cür deyəcək: "Əssalamu ələykə ya Bəqiyətullah fil-örz".

Məclisi yazır ki, çox oxuduğum kitablarda yazılır: "... Həzrət yalançı vicdanını itirən alimlərə qarşı, din xadimlərinə qarşı, amansızdır. O, şərfini itirmiş alimlərə qarşı bərnəməzdir. Əxlaqsız din xadimlərinə qarşı mövqeyi qətidir.

Hüccət

Bu, o Cənəbin çox yayılmış, möşür ləqəblərindəndir. Çoxlu dua və hədislərdə həmin ləqəblə qeyd olunmuşdur. Hədis nəql edənlərinin əksəriyyəti o ləqəbi işləmişlər. Baxınayaraq ki, bütün imamlar bu ləqəblə şərikdirlər. İmamın hamısı xalq üçün Allah tərəfindən hüccətdirlər. Lakin o ləqəb, Həzrətin adı ilə daha çox bağlı olduğu üçün hər vaxt hədislərdə (imamlar arasında) bu ad işarə olunarsa 12-ci İmam nəzərdə tutulur. Bəziləri deyirlər ki, o Cənəbin ləqəbi Hüccəttullahdır. Yəni Allahın möxluqlarının qələbə və səltənti. Bunların hər ikisi də o Həzrətin vasitəsilə aşkar olacaq. O Cənəbin üzüyünə nəxişində yazılıbdir: Əno huzzatullah (Mən Allahın hüccətiyəm).

Xələf və Saleh Xələf

Bu ləqəb imamların dillərindən eşidilmişdir. Xələfdən murad canışındır. O Həzrət bütün keçmiş peyğəmbərlərin və övliyələrin xələfidir. Və onların bütün əhli, sifət və xüsusiyyətlərinə, eləcə də, onların bir-birlərinə keçən ilahi irislərinə malikdir. Lövh hədisi kimi məşhur olan rəvayətə görə Cabir Fatiməyi Zəhrə əleyhissalamla olan lövhədə görmüşdür ki, orada Həsən Əskəri əleyhissalamın adından sonra yazılmışdır: "Mən o zaman bu nəvə (Həsən Əskərinin) oğlu Xələf ilə kəmilləşdirəcəyəm. O, bütün dünya əhli üçün rəhmətdir".

Onda Adəmin kəmil sifətləri, İdrisin yüksək rütbələri, Nuhun aramığı, İbrahimi həlimliyi, Musanın şiddəti, İsanın dəyəri və Əyyubun səbri vardır. Müfəzzəl hədisində möşürdür ki, o Cənəb zühür

(dini-tarixi araşdırma)

edərkən arxasını Kəbəyə söykəyib buyuracaq: "Ey məxluqlar! Ağah olun! Hər kəs, Adəmə və Şəysə nəzor salmaq istəso bəş məndəm Adəm və Şəys". Bu yolla Nuh, Sam, İbrahim, İsmayil, Musa, Yuşi, Şəmun, Rəsulullah (s) və digər imamların adlarını çəkəcək.

O Həzrət özü İbrahim ibni Əli ibni Məhziyərə buyurmuşdur: "Atam mənə vəsiyyət etmişdir ki, mənzilimi yerin ələ bir nöqtəsində salım ki, hər yerdən gəzlin və uzaq olsun. Ona görə ki, öz ismi və məzilimi azğın yer əhəlisinin hiylələrində möhkəm saxlayam. Atam mənə buyurdu: "Ey mənim övlədim! Həmişə yerin ən gəzi məkərinə ol. Özün üçün yerin ən uzaq məqəsinə isni seç. Çünki Allahın övliyələrinə hər biri üçün ona zidd olan və onunla vuruşmaq istəyən bir düşməni vardır".

Ona Qaimdə deyirlər.

Allah Təalanın fərmanı qarşısında ayağa qalxan olacaq. O Həzrət daim, gəca-gündüz Allahın fərmanını gözləyir ki, onun zühürünə işarə etsin. Rəvayətdə gəlibdir ki, haqq uğrunda ayağa qalxacağına görə "Qaim" adlanmışdır. Şəqir ibni Əbu Dəlf öz rəvayətində deyir: İmam Məhəmməd Taqi əleyhissalamdan soruşdu: "Nə üçün o Həzrəti "Qaim" adlandırmışlar?" Buyurdu: "Çünki onun yad edilməsi sündükdən və o Həzrətin imamlığına inanmayanların mürtəd olmalarından sonra imamlığı dirçələcək". Əbu Hamza Səmalidən rəvayət olunmuşdur ki, o deyir: İmam Məhəmməd Baqir əleyhissalamdan soruşdu: "Ey Peyğəmbər övlədi! Sizin hamınız haqqa qaim (arxalanmış) deylisinizmi?" Buyurdu: "Bəli hamımız haqqa qaimik". Dedim: "Bəs nə üçün Həzrət Mehdi əleyhissalamı qaim adlandırmışlar?" Buyurdu: "Çünki cəddim İmam Hüseyn əleyhissalam səhid olan zaman mələklər Allahın dərgahında ağlaşmağa başladılar və dedilər: "Ay Allah! Öz seçdiyin İmamın və bəyöndiyin peyğəmbərin və insanlarn ən xeyirlişinin övlədinin qətindən xəbərsizəmiz?" Allah Təala onlara vəhy gəndərdi ki: "Ey mənim mələklərim, səbir edin! And olsun öz izzət və cəlalına, bir neçə müddət sonra olacaq dələ bələ onlardan mütləq intiqam olacaq. Bundan sonra Allah Təala pərdələri qaldırıb Hüseyni övlədlərindən olan imamların nürünü onlara gəstərdi. Mələklər buna sevindilər. O nurlar arasında birini gərdüldür ki, ayaq üstə namaza möşul idi. Haqz Təala buyurdu: "Mən bu ayaq üstə duran şəxsə onlardan intiqam alacam".

Mühəmməd

Qeyd edirlər ki, Həzrətin əsl adı və əvvəlinci ilahi adı Məhəmməddir. Necə ki, sənni və şiə hədislərində çoxlu rəvayətlər vardır ki, Rəsulullah (s) buyurmuşdur: "Məhdinin adı mənim admla bərdir. Və müxtəlif sənərlərə nəql olunmuş "Ləvh" hədisində o Həzrətin adı bu cür yazılmışdır: "Əbul-Qasim Mühəmməd ibni-Həsən buvə hüccəttullahil-Qaim".

Lakin, gizli qalmamış ki, çoxlu mötəbər hədislərə əsasən, o Həzrətin çox sevincirici zühürünə qədr məclislərdə və toplantılarda Həzrətin bu mübərək adının çəkilməsi haramdır. Bu həkim o Həzrətin xüsusiyyətlərindəndir. Qədim şiə və imamiyyə fəqihləri, mütəköllimləri və mühəddisləri tərəfindən bu həkim səbit olunmuşdur. Bələ ki, Şeyx Əqədd Həsən ibn Musa Nəboxtinin sözlərindən aşkar olur ki, bu həkim İmamıyyə məzhəbinə məxsusdur. Onların heç biri bu həkimə qarşı çıxmamışdır, o zamanadək ki, mərhum Xacə Nəsirəddin Tusi bunun cəizliyə qail olmuşdur. Ondan sonra "Kəşful-gümne" kitabının müəllifinədək bir nəfər də buna qarşı çıxmamışdır. Şeyx Bəhəyinin

əsrində bu məsələ elmi mübahisələr şəklində fəzil adamlar arasında qarşıdurmaya səbəb oldu. Bu üzədən də bu haqda ayrı-ayrı rəsəllər yazıldı. Məsələn Mühəqqiq Dəmadin "Şərotül-İsmiyyə", Şeyx Süleyman Məxvərinin "Rəsəllə təhrirot-təsmiyyə" və şeyximiz Hurr Əmilinin (Allah onların hamısından razı olsun) "Kəşfüt-təsmiyyə" və başqa kitabların gəstərmək olar "Nəcmus-səbiq" kitabında daha ətraflı məlumat verilmişdir.

Mehdi

Bu ad bütün İslam firqələri arasında Həzrətin ad və ləqəblərindən ən möşürüdür.

Müntəzər

Yəni intizarı çəkəlin. Bütün məxluqlar Həzrətin mübərək qədəmlərini intizarlədirlər.

Mənn Mənn

Yəni yer üzərindən axan aşkar su. Şeyx Tusinin "Qeybət" və "Kəmalud-din" kitablarında Həzrət Baqir əleyhissalamdan rəvayət olunur ki, Həzrət buyurmuşdur:

"De (ey Peyğəmbər!) Əgər səhər açılan zaman suyunuzun yerin dibinə çökürdü görünürsən, deyir gördüm kim sizin üçün axar su gətirəcək?" (Mulk surəsi, ayə 30).

Bu aya Qaim əleyhissalam haqında nəzil olub. Allah Təala buyurur: "Əgər sizin İmamınız qeyb olsa və bilməsəniz ki, o haradadır, kim sizin üçün aşkar bir imam gətirər ki, o sizin üçün göydən, yerdən, Allahın həlal və haramından siz xəbər versin?". Sonra buyurdu: "Bu ayenin əsl mənası hələlik aşkar olmayıb, ancaq hökəməni aşkar olacaq".

O iki kitabda, həmçinin Nəmaninin "Qeybət" və "Təvilul-əyat" kitablarında bu məzmunlu başqa rəvayətlərdə də vardır. O Həzrətin bütün canlının həyatının səbəbi olan suya oxşadılması aydındır. Daha doğrusu o özəməli varlığını səbəbiyə gəlmiş və gəlməkdə olan bəhəqi həyatı suyun gətirdiyi rütəbi sayılan dəfələrlə daha üstün və daha da bərkətlidir. İlaqətdə suyun varlığı da o Cənəba xatirdir. "Kəmalud-din" də Həzrət Baqir əleyhissalamdan rəvayət olunur ki, Həzrət bu ayəni: "Bilin! Allah (Təala) yer ölədukdən sonra onu dirlətdi". (Hədid surəsi, ayə 17) oxuduğundan sonra buyurdu: "Yəni Allah yer əhəlisinin kafir olduğu ucbətindən, yer ölədukdən sonra onu Mehdi əleyhissalam vasitəsilə dirildirdi. Kafirin özü də ölüdür". Şeyx Tusinin rəvayətinə əsasən, Allah Təala yuxarıdakı ayədə boyan edir ki, yerin öləməyindən, yəni əhəlisinin zülmü nəticəsində yer ölü vəziyyətinə düşdükdən sonra onu Məhəmmədin (s) ələsinin Qaimi vasitəsilə yenidən dirildəcəyi vədəsinə vermmişdir.

İmam Mehdi əleyhissalamın mübərək ələmət və nişənləri

Rəvayətdə gəlibdir ki, o Həzrət qiyafəsinə, ələmətlərinə və əxlaqına görə insanlarn içərisində Peyğəmbərə (s) ən çox bənzəyən şəxsdir. Həzrət Sahibəzzaman əleyhissalamın üzü qəşəng və ələ nurludur ki, şərafətli saqqalına və mübərək saçlarına nur səfir. Yaraşığı üzünün əti əzdir. Sağ yanından parlaq ularu xatırladan bir xal vardır. Gözləri quru və sürməyildir. Başında bir ələmət var. Mübərək bədənində nurdan pəllər var, yəni o Cənəbin üzərində müqəddəs pəllərlər və nurlu, rəbbəni xələtlər vardır ki, feyz nurlarının şüalanı və Həzrəti Əhdədiyotini fəzli ilə parıldayar.

Lətafət və rəng cəhətdən üzünə şəqə qonmuş və qırmızıqlığını tündüylü hava sındırması bəbunə və ərgün gülləri kimidir. Qəməti şəm ağacının bəddüli, yaxud reyhanın gəvdsi təkdir.

(Davam 14-cü səhifədə)

